

กรอบการวิจัยแผนการวิจัยสังคมสูงวัยที่ยั่งยืนภายใต้วิถีชีวิตใหม่

30 ตุลาคม พ.ศ. 2563

ที่มาและความสำคัญ

ประเทศไทยได้กลายเป็นสังคมสูงอายุมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2548 และคาดการณ์ว่าจะกลายเป็นสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ภายในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า โดยในรอบครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา ผู้สูงอายุไทยได้เพิ่มจำนวนขึ้นเกือบ 7 เท่าตัว กล่าวคือ ในปีพ.ศ. 2513 ประเทศไทยมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปเพียง 1.7 ล้านคน และประชากรสูงอายุได้เพิ่มจำนวนเป็น 4 ล้านคนในปีพ.ศ. 2533 และเพิ่มเป็น 11.2 ล้านคน ในปีพ.ศ. 2561 ซึ่งในอีก 20 ปีข้างหน้า ในปีพ.ศ. 2581 ประชากรสูงอายุไทยจะเพิ่มจำนวนขึ้นอีกเกือบเท่าตัว คือเป็น 20 ล้านคน¹

ในปีพ.ศ. 2561 ประเทศไทยมีจำนวนประชากรทั้งหมด (ไม่รวมแรงงานข้ามชาติ) 66 ล้านคนในจำนวนนี้เป็นผู้สูงอายุ 12 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 18 ของประชากรทั้งหมด¹ ทั้งนี้ข้อมูลรายงานคาดการณ์ประชากรของประเทศไทยตามกลุ่มวัยต่างๆของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระหว่างปี 2562 – 2566 พบว่า ประชากรไทยจะเพิ่มจาก 65.8 - 66.3 ล้านคนในช่วงเวลาดังกล่าว ในขณะที่จำนวนผู้สูงอายุไทยจะเพิ่มจาก 12.14 เป็น 14.10 ล้านคน หรือเพิ่มจากร้อยละ 18 เป็นร้อยละ 21 ในช่วงเวลาเดียวกัน² สิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งคือ อัตราส่วนพึ่งพิงวัยสูงอายุ (อัตราส่วนของประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ต่อวัยทำงานอายุ 15 - 59 ปี 100 คน) ก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันศักยภาพในการเกื้อหนุนผู้สูงอายุของวัยทำงานถดถอยลงโดยดูได้จากอัตราส่วนเกื้อหนุน (อัตราส่วนของคนวัยทำงานอายุระหว่าง 15 - 59 ปี ต่อผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปหนึ่งคน) มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรแล้ว ในเชิงสังคมยังพบการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อสภาวะการเกื้อกูล คือ การเกิดภาวะครอบครัวแห่งกลาง เนื่องจากคนรุ่นหนุ่มสาวย้ายออกไปทำงานต่างถิ่นทิ้งให้ลูกหลานอยู่กับปู่ย่าตายายที่สูงอายุตามลำพัง ส่งผลให้เครือข่ายการดูแลที่มีศักยภาพในการเกื้อกูลผู้สูงอายุมีแนวโน้มลดลงอีกด้วย

ความเชื่อมโยงระหว่าง SDGs กับผู้สูงอายุ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นเป้าหมายการพัฒนาของสหประชาชาติที่ต่อเนื่องมาจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) ที่ถูกนำเสนอในการประชุมสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติในปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558) ในเอกสารวาระการพัฒนา 2030 (The 2030 Agenda) ซึ่งในครั้งนั้น รัฐสมาชิก 193 ประเทศได้ลงนามรับรองวาระการพัฒนา 2030 และให้คำมั่นร่วมกันว่าจะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในปี ค.ศ. 2030 ซึ่ง SDGs มีทั้งหมด 17 เป้าหมาย (goals) ที่มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (leaving no-one behind) นอกจากนี้ SDGs ได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายในระดับโลกในการต่อสู้กับความยากจน การสร้างความเป็นธรรมในสังคม และการต่อสู้กับภาวะโลกร้อน (climate change) ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2016-

¹ ปราโมทย์ ประสาทกุล (บรรณาธิการ) สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร, มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทยและสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2562

² สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 - 2583 กรุงเทพมหานคร, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556

2030 ทั้งนี้เป้าหมายหลายข้อของ SDGs ได้มีความเกี่ยวเนื่องกับความต้องการของผู้สูงอายุทั่วโลกและในประเทศไทย โดยเฉพาะประเด็นเรื่องการสร้างหลักประกันในทางสังคม การสร้างสุขภาวะที่ดีและการมีสุขภาพที่แข็งแรงของผู้สูงอายุ การสร้างความเป็นธรรมในสังคมและการขจัดความยากจนและหิวโหย ซึ่งกลุ่มผู้สูงอายุได้ถูกกล่าวถึงในเป้าหมายของ SDGs ที่เกี่ยวข้องกับโภชนาการ การสาธารณสุข และการเข้าถึงสวัสดิการสังคม และหลักประกันทางสังคมที่มีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะในเป้าหมายที่ 3 (Goal 3 - Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages) และเป้าหมายที่ 10 (Goal 10 - Reduce inequality within and among all countries) ทั้งนี้ Madrid International Plan of Action on Ageing (MIPAA) ได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง SDGs กับการพัฒนาในด้านต่างๆ ไปสู่สังคมผู้สูงอายุที่ยั่งยืน

ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส 2019 กับผู้สูงอายุซึ่งนำไปสู่ภาวะ New Normal

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดครั้งใหญ่ของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ หรือโควิด-19 (COVID-19) ที่กำลังส่งผลกระทบต่อทั่วโลกอยู่ขณะนี้ ได้นำไปสู่ความเสี่ยง ความหวาดกลัว ความทรมาน และการเสียชีวิตของผู้คนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในกลุ่มเปราะบางอย่างผู้สูงอายุ³ จากข้อมูลขององค์การสหประชาชาติเมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2563 พบว่า มีผู้สูงอายุทั่วโลกประมาณ 193,710 คน ที่เสียชีวิตอันเนื่องมาจากการติดเชื้อโควิด-19 โดยอัตราการเสียชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุ 80 ปีขึ้นไปคิดเป็น 5 เท่าของอัตราการเสียชีวิตของกลุ่มประชากรวัยอื่น⁴ ขณะที่สถานการณ์การติดเชื้อในประเทศไทย จากข้อมูลเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2563 พบว่า กลุ่มผู้ติดเชื้อโควิด-19 ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มวัยทำงาน แต่กลุ่มที่มีการเสียชีวิตมากที่สุด คือ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุ 70 ปีขึ้นไป ซึ่งสามารถคิดเป็นร้อยละ 12.1 ขณะที่ผู้ป่วยอายุ 80-89 ปีจะมีอัตราการเสียชีวิตสูงถึงร้อยละ 24 กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หากผู้สูงอายุที่มีอายุ 80 ปีขึ้นไปติดเชื้อโควิด-19 จำนวน 4 คน จะมีผู้เสียชีวิตจำนวน 1 คน⁵

ทิศทางการทำงานด้านผู้สูงอายุ ภายใต้ความท้าทายใหม่⁶

ภายหลังจากการแพร่ระบาดของเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 (โควิด-19) มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) ได้สำรวจความคิดเห็นของนักวิจัยที่ทำงานวิจัยเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและได้จัดเวทีระดมสมองเกี่ยวกับทิศทางการทำงานด้านผู้สูงอายุภายใต้ความท้าทายใหม่ เมื่อเดือนพฤษภาคม 2563 มีข้อสรุปดังต่อไปนี้

(1) **ด้านสุขภาพ** งานด้านสุขภาพกำลังถูกท้าทายจากโรคระบาด สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การพัฒนาการรักษาในรูปแบบการแพทย์ทางไกล (telemedicine) เพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุหรือผู้ที่เข้ารับบริการทางแพทย์

³ United Nations. May 2020. Policy Brief: The Impact of COVID-19 on older persons.

<https://unsdg.un.org/sites/default/files/2020-05/Policy-Brief-The-Impact-of-COVID-19-on-Older-Persons.pdf>; Hans Henri P. Kluge. 2 April 2020. Statement – Older people are at highest risk from COVID-19, but all must act to prevent community spread, <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/statements/statement-older-people-are-at-highest-risk-from-covid-19,-but-all-must-act-to-prevent-community-spread>

⁴ United Nations. May 2020. Policy Brief: The Impact of COVID-19 on older persons.

<https://unsdg.un.org/sites/default/files/2020-05/Policy-Brief-The-Impact-of-COVID-19-on-Older-Persons.pdf>

⁵ กรมการแพทย์แนะ 5 อ. ดูแลผู้สูงอายุช่วง COVID-19. Thai PBS News. 20 เมษายน 2563

<https://news.thaipbs.or.th/content/291416>

⁶ ทิศทางการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุ ภายใต้ความท้าทายใหม่สถานการณ์โควิด-19. มส.ผส. พฤษภาคม 2563.

สามารถติดต่อและรับการรักษาผ่าน video conference ได้แบบ real-time ที่บ้าน ข้อดีคือ ประหยัดเวลา ไม่จำเป็นต้องเสียเวลาในการเดินทางและการรอตรวจ ช่วยป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อและสามารถติดตามผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่อยู่ห่างไกลจากโรงพยาบาล เช่น โรคหัวใจ เบหวาน หอบหืด เป็นต้น

(2) **ด้านเศรษฐกิจ** การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุอาจอยู่ในรูปแบบของการกระจายงานสู่บ้านสู่ชุมชนมากขึ้น ประกอบกับสมาชิกหรือลูกหลานบางส่วนกลับมาอยู่บ้านกับผู้สูงอายุ ดังนั้นการส่งเสริมการขับเคลื่อนงานหรือเศรษฐกิจสำหรับผู้สูงอายุและสมาชิกในครอบครัวอาจเป็นรูปแบบของการส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาผู้สูงอายุและศักยภาพของบุตรหลานหรือสมาชิกครอบครัว ให้ทำงานหรือสร้างรายได้ร่วมกันได้มากขึ้น

(3) **ด้านเทคโนโลยี** ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมไร้เงินสด การใช้ digital banking หรือธนาคารแบบออนไลน์ แอปพลิเคชัน e-Wallet และการจ่ายเงินผ่านระบบดิจิทัลจะเกิดขึ้นในทุกธุรกิจทุกระดับ การทำธุรกรรมออนไลน์จะกลายเป็นเรื่องปกติแทนที่การใช้เงินสด จึงเป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุต้องเรียนรู้เพื่อการใช้ชีวิตประจำวันอย่างสะดวกขึ้นในอนาคต

(4) **ด้านสังคม** วิถีชีวิตและพฤติกรรมการใช้ชีวิตเปลี่ยนแปลงไป จากเดิมที่ผู้สูงอายุต้องออกไปร่วมทำกิจกรรมนอกบ้าน แต่หลังจากนี้ ความตระหนักด้านสุขภาพอนามัยที่มากขึ้นจะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ผู้คนจะหันมาทำกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์ และใช้เวลาในโลกออนไลน์ยาวนานขึ้น ผู้สูงอายุจึงต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและใช้เทคโนโลยีให้เป็น จึงจำเป็นต้องออกแบบและปรับกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนรูปแบบและกิจกรรมใหม่ให้ผู้สูงอายุได้มีการรวมกลุ่มในรูปแบบใหม่บนสังคมดิจิทัลให้มากขึ้น

ประเด็นท้าทาย

2.3.1 **ประเด็นเรื่องการมีที่อยู่อาศัยและการได้รับบริการที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนและเป็นกลุ่มเปราะบาง** ซึ่งครอบคลุมถึงนโยบายด้าน Housing policy and living arrangements ที่เหมาะสมและการเข้าถึงระบบการดูแลผู้สูงอายุที่เหมาะสมในประเทศไทย โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนและเป็นกลุ่มเปราะบาง

2.3.2 **ความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและการมีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีพอย่างมีคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ** โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มประชากรเปราะบางและมีฐานะยากจน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับระบบบำนาญในภาพรวมของประเทศ การจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุที่สนับสนุนโดยภาครัฐ โอกาสในการทำงานในภาคธุรกิจเอกชนและในชุมชนของผู้สูงอายุ รวมทั้งประเด็นในเรื่องการออมที่เพียงพอของคนไทยในช่วงวัยแรงงานและวัยก่อนเกษียณอายุ (pre-ageing)

2.3.3 **การพัฒนาโครงสร้างและนโยบายของภาครัฐเพื่อสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุในชุมชน** เพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพแข็งแรงได้สามารถใช้ศักยภาพและสร้างผลิตภาพ (productivity) ให้กับชุมชนและสังคมโดยรวม ภายใต้โครงสร้างที่เหมาะสมและการสนับสนุนของนโยบายภาครัฐ และสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงสามารถเข้าถึงและได้รับบริการจากภาครัฐที่เหมาะสมในการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันภาวะทุพพลภาพ

เป้าประสงค์ของชุดโครงการวิจัย

“ผู้สูงอายุได้รับบริการด้านสุขภาพและสวัสดิการสังคมที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และได้รับการส่งเสริมศักยภาพให้สามารถดูแลตนเองทั้งด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี (well-being) ได้อย่างมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรีอย่างยั่งยืน”

กรอบการวิจัย

เน้นการพัฒนาผู้สูงอายุไทยเพื่อนำไปสู่สังคมสูงวัยที่ยั่งยืนภายใต้วิถีชีวิตใหม่ (Sustainable Ageing Societies under New Normal) ดังนี้

1. การมีที่อยู่อาศัยและการได้รับบริการที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุที่มีเศรษฐฐานะยากจนและเป็นกลุ่มเปราะบาง
2. ความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและการมีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีพอย่างมีคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ
3. การพัฒนาโครงสร้างและนโยบายของภาครัฐเพื่อสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุในชุมชน
4. พัฒนาระบบข้อมูลและตัวชี้วัดสำหรับประเมินศักยภาพ ภาวะพลุดพลัง และความต้องการด้านบริการสุขภาพและบริการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

ชุดโครงการที่ 1 ชุดการวิจัยเพื่อการมีที่อยู่อาศัยและการได้รับบริการที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุที่มีเศรษฐฐานะยากจนและเป็นกลุ่มเปราะบาง ภายใต้วิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

กลุ่มการวิจัยนี้ครอบคลุมถึงนโยบายด้านการจัดการที่อยู่อาศัยและบริการ (housing policy and living arrangements) ทั้งด้านการแพทย์และสาธารณสุข บริการด้านสังคมและระบบสวัสดิการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ การเข้าถึงระบบการดูแลผู้สูงอายุที่เหมาะสมในประเทศไทย โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มีเศรษฐฐานะยากจนและเป็นกลุ่มเปราะบาง

หัวข้อการวิจัยประกอบด้วย

- (1) ศึกษาแนวทางการจัดการ การส่งเสริม และการขยายผล เพื่อให้เกิดบริการ รูปแบบการจัดการและเพิ่มการเข้าถึงบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข บริการด้านสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท ตามความต้องการของผู้สูงอายุ ภายใต้วิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการชะลอความเสื่อมให้ยาวนานที่สุด ลดการพึ่งพิงของผู้สูงอายุ
- (2) การประเมิน/คาดการณ์ความต้องการต่อบริการด้านการแพทย์และด้านสังคมในสังคมสูงวัย ทั้งในระดับชุมชนและในสถานบริการ/สถานสงเคราะห์ที่รัฐจัดให้แก่ผู้สูงอายุยากไร้ ภายใต้วิถีชีวิตใหม่ (New Normal) เพื่อวางแผนการจัดการเพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการในอนาคต
- (3) การศึกษาเพื่อประเมินการทำงาน การวางแผนบริการและการเชื่อมต่อบริการระหว่างหน่วยงาน สนับสนุนการวางแผนพัฒนาสถานบริการ / สถานสงเคราะห์ที่รัฐจัดให้แก่ผู้สูงอายุยากไร้

ชุดโครงการที่ 2 ชุดการวิจัยเพื่อความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและการมีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีพอย่างมีคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ภายใต้วิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

กลุ่มการวิจัยนี้จะเกี่ยวข้องกับระบบบำนาญในภาพรวมของประเทศ ประเมินการจ่ายเบี้ยยังชีพที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสำหรับผู้สูงอายุที่สนับสนุนโดยภาครัฐ และการออมที่เพียงพอของคนไทยในช่วงวัยแรงงานและวัยก่อนเกษียณอายุ (pre-ageing) รวมถึงการสร้างโอกาสในการทำงานในภาคธุรกิจเอกชน การสร้างงานและการสร้างรายได้ในชุมชนของผู้สูงอายุผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

หัวข้อการวิจัยประกอบด้วย

- 1) การศึกษานับสนุนการสร้างความมั่นคงด้านเศรษฐกิจแก่ผู้สูงอายุในภาพรวมของประเทศ ระบบการออมภาพรวมของประเทศ สวัสดิการด้านการเงินสำหรับผู้สูงอายุ ให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และคงความมั่นคงทางการเงินของรัฐ
- 2) การศึกษาเพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย เกี่ยวกับระบบบำนาญที่มีความยั่งยืนในประเทศไทย
- 3) การศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้สูงอายุและสร้างศักยภาพผู้สูงอายุ ผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและช่องทางที่เหมาะสม เพื่อการสร้างรายได้และการประกอบอาชีพ มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพอย่างอิสระ ส่งเสริมสถานะของผู้สูงอายุในสังคม ภายใต้วิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

ชุดโครงการกลุ่มที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างและนโยบายของภาครัฐเพื่อสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ ภายใต้วิถีชีวิตใหม่ (New Normal) โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุในชุมชน

การวิจัยกลุ่มนี้มุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพแข็งแรงได้สามารถใช้ศักยภาพและสร้างผลิตภาพ (productivity) ให้กับชุมชนและสังคมโดยรวม ภายใต้โครงสร้างที่เหมาะสมและการสนับสนุนของนโยบายภาครัฐ และสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงสามารถเข้าถึงและได้รับบริการจากภาครัฐที่เหมาะสมในการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันภาวะทุพพลภาพ ภายใต้วิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

หัวข้อการวิจัยประกอบด้วย

- 1) การศึกษาแนวทางการจัดการทรัพย์สิน หรือทางเลือกสำหรับผู้สูงอายุในการดูแลทรัพย์สินของตนเอง หรือโดยองค์กรชุมชน รวมถึงมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมกำกับ ตรวจสอบติดตาม เพื่อการคุ้มครองสิทธิ และป้องกันพิทักษ์สิทธิด้านการจัดการทรัพย์สินของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ด้อยโอกาส และกลุ่มเปราะบาง
- 2) การศึกษาเพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการสิ่งแวดล้อม และวางแผนการออกแบบพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับสังคมสูงอายุในชุมชน ทั้งเขตเมืองและเขตชนบท สนับสนุนให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงบริการและสิ่งสนับสนุนสำหรับการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น ตลาด/อาหารสุขภาพ พื้นที่สีเขียว การคมนาคมขนส่ง เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้โดยปกติ ลดการพึ่งพิงและดูแลตนเองได้ในระยะยาว

- 3) การศึกษาสนับสนุนและการมีบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ ในการขยายบริการด้านสังคม และเชื่อมต่อบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน และผู้สูงอายุยากไร้ในสถานบริการ/สถานสงเคราะห์ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการ/สวัสดิการของรัฐ เพิ่มคุณภาพบริการ รวมถึงการศึกษาเพื่อลดปัญหาการจัดบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากบทบาทหน้าที่ที่ยังทับซ้อนของหน่วยงานภายหลังการกระจายอำนาจ

ชุดโครงการที่ 4 ชุดการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลและตัวชี้วัดสำหรับประเมินศักยภาพ ภาวะพหุพลัง และความต้องการด้านบริการสุขภาพและบริการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

หัวข้อการวิจัยประกอบด้วย

- 1) การพัฒนาระบบข้อมูลสำหรับประเมินศักยภาพและความต้องการการบริการด้านสุขภาพและปริมาณทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ภายใต้วิถีชีวิตใหม่
- 2) การนำฐานข้อมูลและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพ ภาวะพหุพลัง และความต้องการด้านบริการสุขภาพและบริการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่